

Aanvullend onderzoek

Vleermuizen

Wieringerwaardweg 1 te
Wieringerwaard

SMIT
Groenadvies

Aanvullend onderzoek

Vleermuizen

Wieringerwaardweg 1 te Wieringerwaard

Colofon

Adres	Harmenkaag 11 1741 LA Schagen
Telefoonnummer	0224 75 12 75
E-Mail	natuur@smitgroenadvies.nl
Website	www.smitgroenadvies.nl
Opdrachtgever	Jongens de Wit
Contactpersoon	E. de Wit
Postadres	Zijperweg 22 Adres 1742NE Schagen
Document	P230291
Status	Definitief
Versie	1
Datum	24 oktober 2023
Geldigheidsduur	3 jaar
Auteur	T. Tijsen
Gecontroleerd door	T. Raven

Disclaimer

* Natuur is onvoorspelbaar. Het is mogelijk dat ondanks de zorgvuldige voorbereiding en onderzoek toch beschermde soorten worden aangetroffen tijdens de werkzaamheden. In dat geval heeft de uitvoerder een zorgplicht en is verantwoordelijk voor de verdere gang van zaken. In de Wet is namelijk vastgelegd dat de wettelijke zorgplicht voor de aanwezige natuur gedurende het gehele plan-, uitvoerings- en beheertraject de verantwoordelijkheid is van de opdrachtgever.

Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Doel van het onderzoek.....	4
1.2 Plangebied	5
1.3 Resultaten van de quickscan.....	5
1.4 Leeswijzer	5
2 Methode	6
3 Resultaten en effecten	9
3.1 Verblijfplaatsen.....	10
3.2 Foerageergebieden.....	10
3.3 Vlieg- en migratieroutes	10
3.4 Effecten.....	10
4 Conclusie	11
5 Bibliografie	12
Bijlagen	13
Bijlage 1 Wet natuurbescherming (Wnb).....	13

1

Inleiding

Jongens de Wit is voornemens de woning aan de Wieringerwaardweg 1 te slopen en een nieuwe woning te bouwen.

Uit de ecologische quickscan uitgevoerd door E. Swart op 21 maart 2023 die is uitgevoerd in de voorbereidingsfase van de werkzaamheden is aangegeven dat in het plangebied mogelijk vaste verblijfplaatsen van zwaar beschermde soorten kunnen voorkomen zoals van vleermuizen. De mogelijke vaste verblijfsplaatsen zoals omschreven in de quickscan bestaan uit ventilatieroosters en gebroken dakpannen. Verder is de directe aangrenzende omgeving geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met en zonder jaarrond beschermde nesten. Vogels met jaarrond beschermde nesten worden niet verwacht binnen het plangebied.

Op voorhand zijn negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de bovengenoemde soortgroep niet uit te sluiten. Hiermee kan ook niet worden uitgesloten dat een overtreding op de Wet natuurbescherming begaan wordt. Aanvullend soortenonderzoek dient aan te tonen of uit te sluiten dat het plangebied dergelijke functies bevat voor vleermuizen en of de werkzaamheden hiermee ontheffingsplichtig zijn. Van mei t/m september 2023 is aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd.

1.1 Doel van het onderzoek

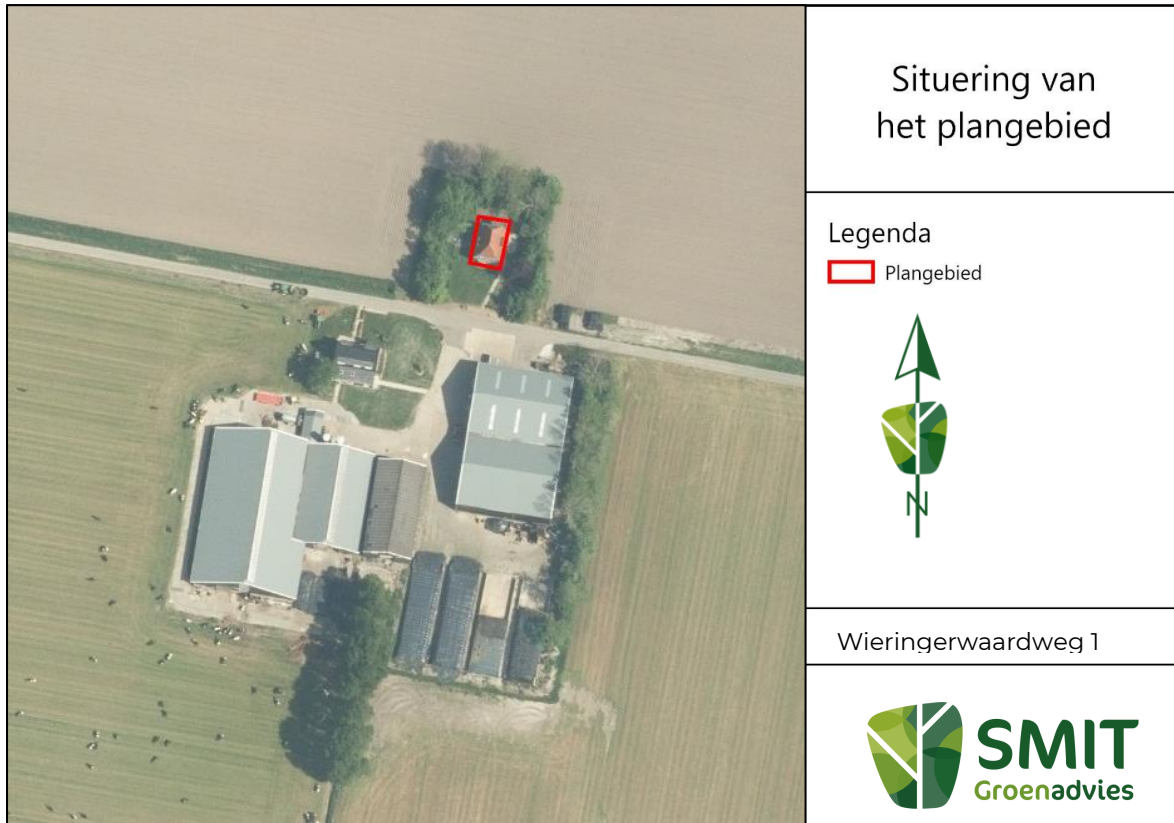
In opdracht van Jongens de Wit is door Smit Groenadvies aanvullend onderzoek uitgevoerd.

Het doel van het aanvullend onderzoek;

- vaststellen of uitsluiten van aanwezigheid van vleermuizen;
- vaststellen of uitsluiten van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen;
- bepalen of de voorgenomen activiteiten een negatief effect op de voorkomende soorten en hun leefgebied heeft;
- toetsing van de resultaten aan de Wet natuurbescherming.

1.2 Plangebied

Het plangebied betreft een landelijk gelegen perceel met een losstaande woning aan de Wieringerwaardweg 1 te Wieringerwaard. Rondom de bij het pand behorende tuin staan bomen. Naar het noorden liggen weilanden gevolgd door een weg, akkervelden en daarachter een camping met bomen en water elementen (circa 500 meter afstand). Aan de overkant van de weg naar het zuiden is een boerderij met stallen en schuren met daarachter weilanden en akkervelden. In oostelijke richting, liggen weilanden met aangrenzende bosschages en een doorlopende weg. Daarachter ligt een natuurschool met moestuinen, slootjes, poeltjes gevolgd door het Waardkanaal (op circa 400 meter afstand).

Figuur 1 | het plangebied (rode kader) aan de Wieringerwaardweg 1 te Wieringerwaard.

1.3 Resultaten van de quickscan

Uit de quickscan bleek dat het plangebied mogelijk een functie heeft voor vleermuizen. Deze potentie voor vleermuizen bestaat uit gaten (onder dakrand) en spleten (ventilatioorosters, rondom dakkapel, onder loodslab) die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de methodiek van het aanvullend onderzoek omschreven. In hoofdstuk 3 staan de resultaten van het onderzoek en de effecten van de voorgenomen werkzaamheden per diersoort beschreven. In hoofdstuk 4 staan de conclusie en de eventuele vervolgstappen omschreven.

2

Methode

In dit hoofdstuk wordt de methodiek van het onderzoek omschreven. Verder wordt een overzicht gegeven van de volgende zaken tijdens het onderzoek: de datum en tijd waarop de veldbezoeken plaatsvonden, de weersomstandigheden tijdens deze bezoeken en door welke onderzoekers het veldwerk is uitgevoerd.

Het onderzoek is uitgevoerd volgens het landelijk gestandaardiseerde inventarisatieprotocol, te weten het vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk groene Bureaus, 2021). Het onderzoek is op wetenschappelijke wijze uitgevoerd zodat het bij eventuele vervolgstappen als juridische basis kan dienen.

Tijdens de quickscan is gekeken naar vleermuissoorten die in het plangebied kunnen voorkomen. Hiervoor zijn verspreidingsgegevens en de voorkeurshabitat bestudeerd. Daarnaast is in het plangebied zelf gekeken naar de potentiële verblijfplaatsen en andere essentiële functies, zoals foerageergebied en vliegroutes, en voor welke soorten deze functies geschikt zijn. Op basis van deze gegevens is het aanvullend onderzoek gericht op de gebouwbewonende soorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en de meervleermuis. Het is niet uitgesloten dat ook andere vleermuissoorten voorkomen in het plangebied, denkend aan boombewonende soorten die sporadisch gebruik maken van gebouwen en andersom. Andere vleermuissoorten die waargenomen zijn, zijn uiteraard ook opgenomen in dit rapport.

Tijdens het aanvullend onderzoek is bestudeerd of het plangebied verblijfplaatsen van vleermuizen bevat en/of essentiële functies als vliegroutes en foerageergebied aanwezig zijn. Hiervoor is gelet op in- en uitvliegende, aantikkende en baltsende vleermuizen.

Voor het detecteren van vleermuizen is gebruik gemaakt van batdetectors (modellen: Petterson D240x, Anabat Scout, Batlogger M2), welke het ultrasoon geluid van vleermuizen detecteren. Ook zijn infrarood camera's gebruikt als ondersteunend materiaal. Op basis van gedragsobservaties en geluidsfragmenten kan worden bepaald welke functies in het plangebied vervuld en of het plangebied een essentieel onderdeel is van het leefgebied van de vleermuizen.

Voor de verschillende vleermuissoorten, die tijdens dit aanvullend onderzoek onderzocht worden, gelden verschillende voorwaarden. Deze voorwaarden worden in tabel 1 per soort weergegeven.

Tabel 1 | Focussorten voor het aanvullend onderzoek, met per soort de voorwaarden waaraan het onderzoek moet voldoen.

Soort	Zomer- en Kraamverblijven	Paarverblijven
Gewone dwergvleermuis	15 mei – 15 juli 2 x 2 uur (1 x ochtend). Ronde van 2 uur vanaf zonsondergang of ronde van 2 uur eindigend op zonsopkomst	15 augustus – 1 oktober 2 x 2 uur Ronde van 2 uur vanaf 1 uur na zonsondergang of ronde van 2 uur eindigend op zonsopkomst
Ruige dwergvleermuis	15 mei – 15 juli 2 x 2 uur (1 x ochtend). Ronde van 2 uur vanaf zonsondergang of ronde van 2 uur eindigend op zonsopkomst	15 augustus – 1 oktober 2 x 2 uur (1 x rond middernacht) Ronde van 2 uur vanaf 1 uur na zonsondergang of ronde van 2 uur eindigend op zonsopkomst
Laatvlieger	15 mei – 15 juli 2 x 2 uur ('s avonds) Ronde van 2 uur vanaf zonsondergang	1 augustus – 15 oktober 2 x 2 uur ('s avonds) Ronde van 2 uur vanaf zonsondergang
Meervleermuis	15 mei – 15 juli 2 x 2 uur Ronde van 2 uur vanaf 15 min na zonsondergang of ronde van 2 uur eindigend 1 uur voor zonsopkomst	15 augustus – 15 september 2 x 3 uur Ronde van 3 uur vanaf zonsondergang of ronde van 3 uur eindigend op zonsopkomst

Conform het protocol voldoet het onderzoek aan de volgende eisen:

- Het onderzoek is uitgevoerd door een ecologisch deskundige;
- Het onderzoek bestaat uit minimaal vijf veldbezoeken tussen 15 mei en 15 september;
 - In de kraamperiode (15 mei t/m 15 juli) zijn twee/drie veldbezoeken uitgevoerd om aan te tonen of uit te sluiten dat zomer- en/of kraamverblijfplaatsen in de gebouwen van het plangebied aanwezig zijn. Deze onderzoeken duren minimaal twee uur vanaf zonsopkomst of in de ochtend drie uur voor zonsopkomst.
 - In de periode van 1 augustus t/m 15 september zijn twee veldbezoeken uitgevoerd om aan te tonen of uit te sluiten of er paarverblijfplaatsen in de gebouwen aanwezig zijn.
- Onderzoek naar vliegroutes en foerageergebied kan in de gehele periode tussen 15 april en 15 oktober plaatsvinden (voor meervleermuis geldt: 1 april – 15 aug);
- Er zitten minimaal 20 dagen tussen de veldbezoeken;
- De onderzoeken zijn uitgevoerd tijdens gunstige weersomstandigheden:
 - Zomer- en kraamverblijven: >12°C, <5Bft, hoogstens motregen
 - (Massa)winterverblijven: >13°C, <4Bft, droog
 - Paarverblijven: >12°C, <5Bft, hoogstens motregen
- Tijdens de onderzoeken zijn opnames gemaakt van de sonar- en baltsroepen van de vleermuizen, deze opnames zijn gedetermineerd op soortniveau met behulp van het programma Batexplorer van Batlogger.

Bezoekrondes en/of bezoektijden kunnen tussentijds worden aangepast afhankelijk van de bevindingen tijdens het veldwerk. Bijvoorbeeld als vleermuizen na zonsopkomst nog actief zijn, wordt het veldonderzoek voortgezet totdat alle vleermuizen zijn ingevlogen.

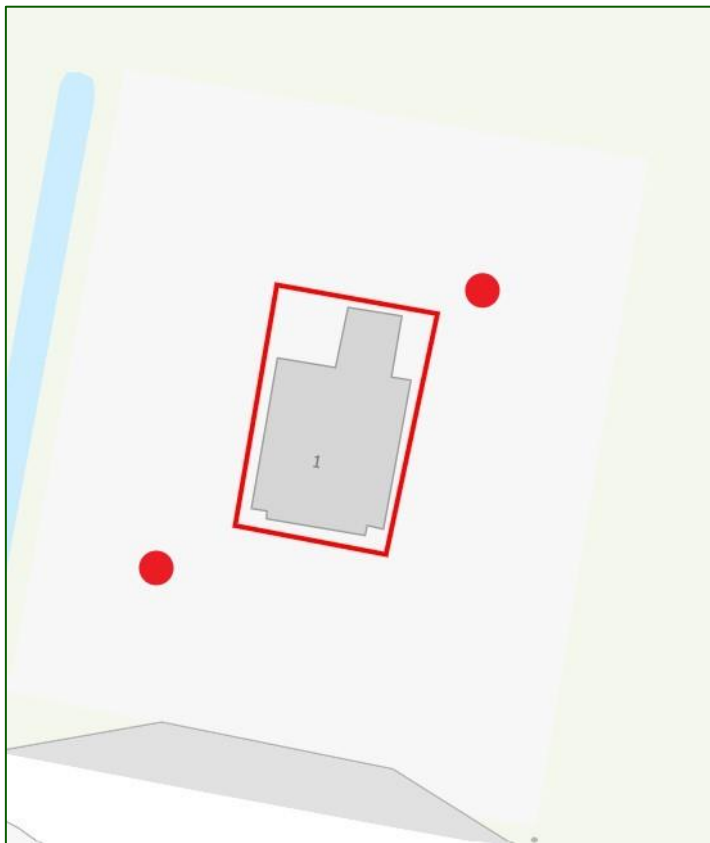
In totaal zijn vijf onderzoeksrondes uitgevoerd. Verdeeld over vijf veldbezoeken. De weersomstandigheden en tijdstippen van de onderzoeken staan in tabel 2 weergegeven.

Tabel 2 | Veldonderzoek naar vleermuizen.

Datum	Uitgevoerd door	Tijdstip	Functie	Weersomstandigheden
31-05-2023	T. Tijssen	03:00 - 05:00 uur	Zomer/kraam verblijven	11°C Droog, Bewolking 0%, ONO 4Bft
07-06-2023	T. Tijssen	21:30 - 00:00 uur	Zomer/kraam verblijven	17°C Droog, Bewolking 25%, N 3 Bft
06-07-2023	T. Tijssen	21:45 - 00:00 uur	Zomer/kraam verblijven	15°C Droog, Bewolking 25 %, ZW 2 Bft
21-08-2023	T. Raven	21:00 - 00:05 uur	Paarverblijven	18°C Droog, Bewolking 0%, WZW 1 Bft
14-09-2023	T. Tijssen	19:50 - 23:05 uur	Paarverblijven	14°C Droog, Bewolking 0%, NNW 2 Bft

2.1.1 Verdeling startposities vleermuisonderzoek

Om het plangebied zoveel mogelijk, maar minimaal 75% te overzien, heeft per ronde de onderzoeker een andere hoek van het plangebied gekozen (Figuur 2). Tijdens de kraamperiode is dit van belang om alle uitvliegers in de avonduren of invliegers 's ochtends waar te nemen. In het najaar tijdens de onderzoeken naar de paarverblijven is het zelfde aantal onderzoekers gebruikt. Tijdens deze onderzoeken wordt gelet op baltsterritoria/zwermen, hierdoor wordt er meer door het plangebied gelopen tijdens de onderzoeken.

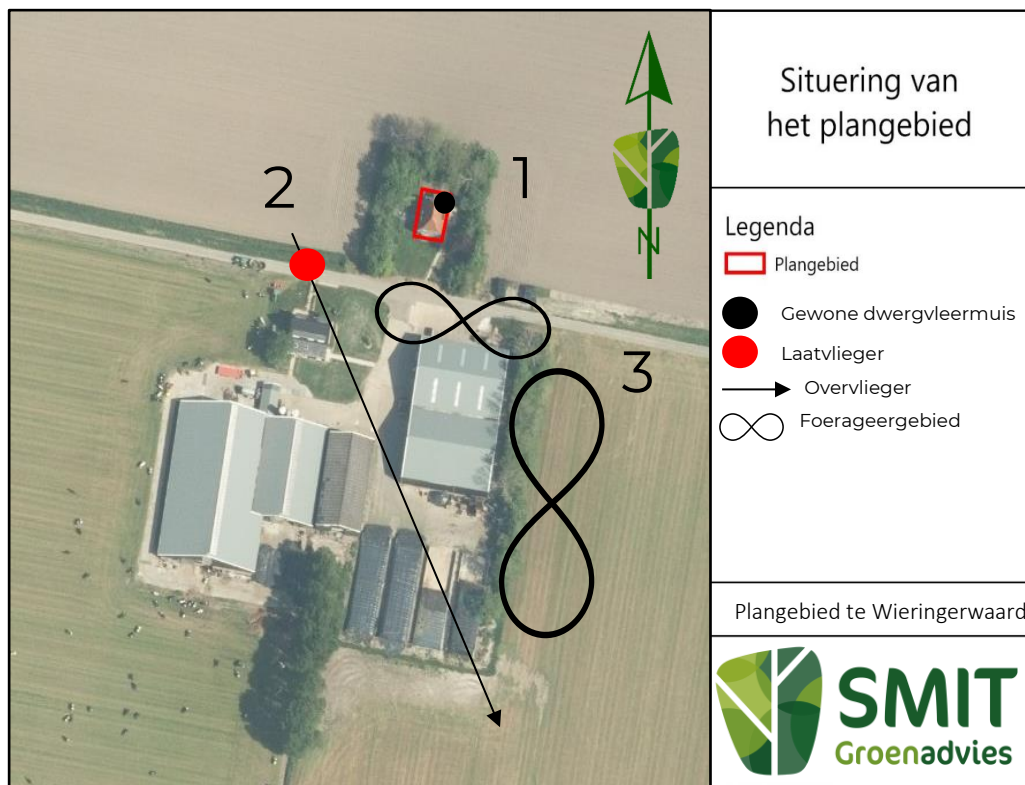

Figuur 2 | Startposities van de onderzoeker tijdens de verschillende rondes gedurende onderzoeken naar de zomer- en kraamverblijven en paarverblijven.

3

Resultaten en effecten

Tijdens het aanvullend onderzoek is onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde vleermuissoorten en naar de functie van het gebied voor deze soorten. In dit hoofdstuk zijn de resultaten en effecten beschreven. Figuur 3 geeft locaties van de waarnemingen weer.

Figuur 3 | Waarnemingen van soorten binnen het plangebied. 1: verblijfplaats gewone dwergvleermuis. 2: overvliegende laatvlieger. 3: foerageerplekken van de gewone dwergvleermuis.

Tijdens het veldonderzoek zijn de volgende vleermuissoorten waargenomen in het plangebied en in de directe omgeving:

- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)

Tijdens het eerste veldbezoek op 31-05-2023 is één foeragerende dwergvleermuis waargenomen. Deze vleermuis leek antikgedrag te vertonen nabij de schoorsteen, na nadere inspectie is deze niet geschikt voor vleermuizen. De gewone dwergvleermuis vertrekt rond 04:35 uit het plangebied. Gedurende het tweede veldbezoek op 07-06-2023 is de eerste activiteit waargenomen rond 22:45: een gewone dwergvleermuis komt vanaf de stal ten zuiden van de woningen welke daarna een foerageerronde doet om de woning en daarna vertrekt. Het derde bezoek was op 06-07-2023. Tijdens dit bezoek is een overvliegende Laatvlieger waargenomen welke vanaf de noordwest kant kwam en in de zuidoostelijke richting overvloog. Naast de bomenrijen ten oosten van de schuur is twee keer een foeragerende vleermuis gehoord. Op 21-08-2023 heeft de onderzoeker mogelijk twee uitvliegers gezien bij de (schuine) nokpannen. Deze vlogen stil uit en waren gelijk weg. Later op die avond is een

foeragerende laatvlieger waargenomen en tot slot een baltsende gewone dwergvleermuis tegen het einde van de ronde.

Tijdens de ronde van 13-09-2023 is de uitvlieger bevestigd, deze vloog stil uit, maar maakte daarna paarroepen. Verder zijn tijdens de ronde foeragerende gewone dwergvleermuizen gehoord.

3.1 Verblijfplaatsen

Tijdens de veldonderzoeken is één verblijfplaats waargenomen binnen het plangebied. Van de gewone dwergvleermuis is een verblijfplaats met een dubbele functie waargenomen, een zomer- en paarverblijfplaats. Deze is waargenomen op een schuin liggende nokpan.

Tabel 3 geeft een overzicht van de waarnemingen tijdens de vleermuisonderzoeken.

Tabel 3 | Waarnemingen tijdens de veldbezoeken.

Locatie	Datum	Soort	Type waarneming/verblijfplaats;
Schuine nokpan	13-9-2023	Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijfplaats/paarverblijfplaats
Boschage ten oosten van de schuur	Elke ronde	Gewone dwergvleermuis	Foerageergebied
Overvliegend	06-07-2023	Laatvlieger	Overvliegend

3.2 Foerageergebieden

Gedurende de veldbezoeken is één foerageergebied waargenomen. Deze bevindt zich ten oosten van de schuur en voor de woning, zichtbaar in figuur 3. Het foerageergebied is essentieel bevonden.

3.3 Vlieg- en migratieroutes

Gedurende de veldbezoeken zijn geen vliegroutes waargenomen. De overvliegende laatvlieger is eenmaal waargenomen, en is daarom niet als vliegroute bestempeld.

3.4 Effecten

De aanwezigheid van vleermuizen is vastgesteld. De voorgenomen werkzaamheden hebben een negatief effect op de vleermuis. Het slopen van het gebouw heeft tot het gevolg dat een vaste verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren gaat. Negatieve effecten op de foerageergebieden zijn uitgesloten, de groenelementen blijven gehandhaafd.

4

Conclusie

Tijdens het onderzoek is de aanwezigheid van vleermuizen vastgesteld. Een overzichtskaart van alle waarnemingen is te vinden in figuur 3. Door de voorgenomen werkzaamheden gaan verblijfplaatsen verloren. Dit is in strijd met de Wet natuurbescherming.

Voordat de sloopwerkzaamheden aan de woning van start kunnen gaan, dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming bij de omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) te worden aangevraagd. Hierbij dient rekening gehouden te worden met een proceduretijd, oplopend tot 30 weken. Voor het verkrijgen van een ontheffing dient door een ecologisch deskundige een activiteitenplan opgesteld te worden waarin de mitigerende en compenserende maatregelen worden omschreven. Dit houdt in dat (tijdelijk en permanent) alternatieve verblijfplaatsen moeten worden gerealiseerd in de vorm van vleermuiskasten, huismuskasten, gierwaluwkasten, neststenen of vergelijkbare voorzieningen. De plaatsing wordt uitgevoerd volgens de richtlijnen en procedures uit de beschikbare kennisdocumenten van BIJ12. De zorgplicht geldt te allen tijde (bijlage 1).

5 Bibliografie

BIJ12. (2017). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis*. Utrecht: BIJ12.

Netwerk Groene Bureaus. (2021). *Vleermuisprotocol 2021*. Geraadpleegd op 24-10-2023, van <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

NGB (Netwerk Groene Bureaus). (2017) Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017). Geraadpleegd van <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soorteninventarisatieprotocollen/protocollen-vis-amfibie-reptiel-vogel>

E, Zwart (2023). *Quickscan ecologie Wieringerwaardweg 1 te Wieringerwaard*. Schagen: Smit Groenadvies.

Wet Natuurbescherming (2021). Geraadpleegd op 24-10-2023, van wetten.nl - Regeling – Wet natuurbescherming - BWBR0037552 (overheid.nl)

Bijlagen

Bijlage 1 Wet natuurbescherming (Wnb)

De Wet natuurbescherming is het wettelijke kader waarin de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet zijn samengevoegd. In deze wet is zowel soort- als gebiedsbescherming opgenomen. De gebiedsbescherming bestaat voornamelijk uit de Natura 2000 gebieden. Op enkele uitzonderingen na zijn de provincies het bevoegd gezag van de wet. Zij organiseren daarbij de ontheffingen en handhaving.

De zorgplicht geldt altijd

Ongeacht de activiteit en de soort dient voldoende zorg in acht genomen te worden voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De zorgplicht stelt dat “Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving” en dit houdt in dat “een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.”

Harmenkaag 11

1741 LA 0224 751 275

natuur@smitgroenadvies.nl

www.smitgroenadvies.nl